

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра технології кормів і годівлі тварин

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри ТКіГТ

Бондаренко Ю. В.

“ 05 ” 06 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(СИЛАБУС)

2.1.4 Годівля сільськогосподарських тварин
(шифр і назва навчальної дисципліни)

Спеціальність: 204 - Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

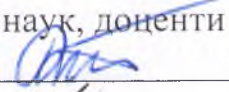
Освітня програма: технологія виробництва та переробки продукції тваринництва

Факультет: Біолого-технологічний

Суми – 2020 рік

Робоча програма з дисципліни « Годівля сільськогосподарських тварин »
для студентів за спеціальністю 204 - Технологія виробництва і переробки
продукції тваринництва

Розробники: к. с.-г. наук, доценти

Попсуй В. В.

Опара В. О.

Робоча програма схвалено на засіданні кафедри технології кормів і годівлі тварин.

Протокол від 5 червня 2020 року № 12

Завідувач кафедри ТК і ГТ

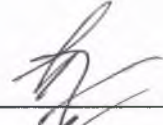

(підпис)

(Ю. В. Бондаренко)

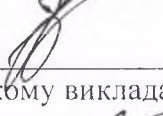
(прізвище та ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми

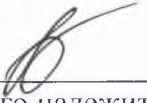

О. В. Бордунова

Декан факультету

(на якому викладається дисципліна)

В. О. Опара

Декан факультету

(до якого належить кафедра)

В. О. Опара

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

Зареєстровано в електронній базі: дата:

03.06

2020 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 9	Галузь знань: 20 Аграрні науки та продовольство	нормативна	
Модулів – 4	Спеціальність: 204 - Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва (шифр і назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів: 6		2020-2021	2020-2021
Індивідуальне науково-дослідне завдання:		Курс	
		3 / 1	
Загальна кількість годин Денна форма – 240		Семестр	
		5/6	1/2
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 7 самостійної роботи студента - 12		Лекції	
		46	
		16	30
		Практичні, семінарські	
	-		
	Лабораторії		
	60		
	30	30	
	Самостійна робота		
	134		
74	60		
Індивідуальні завдання:			
Вид контролю: Залік Екзамен/КП			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання - 44/56 (106/134)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування системи спеціальних теоретичних знань по системам одночасної оцінки поживності та якості кормів за комплексом показників, кормові засоби різних класів і технологія їх отримання та підготовки до згодовування тваринам, системи нормування годівлі тварин різних видів і технологічних груп; теоретичні і практичні особливості технології годівлі тварин різних видів, віку, напряму, якості та призначенню продукції чи практичного використання; набуття навичок щодо методів і способів розрахунків оптимальних раціонів для тварин конкретних технологічних груп, у тому числі з використанням сучасних програм для персональних електронно-обчислювальних машин (ПЕОМ).

Завдання: вивчення сучасних технологій заготівлі і використання кормів, оцінки їх якості для розрахунку раціонів, рецептів комбікормів, преміксів, кормових сумішок для окремих статевих-вікових груп тварин.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

Систему нормованої годівлі та визначення норм годівлі; структуру раціонів та річної потреби в кормах для великої рогатої худоби; особливості годівлі сухостійних і новотільних корів та у різні періоди лактації; особливості годівлі при вирощуванні племінних бугайців та бугаїв-плідників; особливості годівлі телят у молочний період; характер годівлі теличок та бугайців, що вирощуються на м'ясо від народження до 6-місячноговіку; різницю у годівлі ремонтних телиць та над ремонтного молодняку в різні виробничі періоди; годівля молодняку та дорослої великої рогатої худоби при відгодівлі на яловичину.

Біологічні особливості живлення овець та кіз; перелік основних кормів для різних виробничих груп овець та особливості складання раціонів для різних груп овець; характеристику травної системи свиней; перелік всіх показників норм годівлі свиней та їх особливості; лімітування продуктивності свиней (особливо молодняку) незамінними амінокислотами та особливості їх годівлі.

Біологічні особливості травної системи коней; характерні ознаки норм годівлі коней; перелік основних кормів та їх добові норми. Особливості травної системи кролів; перелік кормів, які споживають різні групи кролів. Біологічні особливості травної системи сільськогосподарської птиці; годівля курей різних напрямів використання і ремонтного молодняку, а також курчат бройлерів; особливості годівлі водоплавної птиці – качок та гусей.

Живлення м'ясоїдних тварин та хутрових звірів; годівля основних груп норок в різні сезони року.

вміти: розраховувати раціони для різних груп молочних та м'ясних корів та племінних бугайців, молодняку великої рогатої худоби, різних груп овець, свиней, коней, кролів, різних груп і видів птиці за допомогою калькулятора і комп'ютерних програм;

Програма навчальної дисципліни

Затверджена департаментом науково-освітнього забезпечення та соціального розвитку АПК Міністерства аграрної політики та продовольства України 29 грудня 2014 року.

Модуль 1. Хімічний склад та поживність кормів. Обмін речовин та енергії в організмі тварин. Корми. Нормована годівля молочних та м'ясних корів і бугаїв-плідників.

Змістовний модуль 1. Вступ до курсу «Годівля сільськогосподарських тварин». Хімічний склад кормів. Обмін речовин та енергії в організмі тварин.

Тема 1. Вступ. Оцінка поживності кормових засобів за хімічним складом. Зміст та завдання предмету «Годівля сільськогосподарських тварин». Історія розвитку науки. Хімічний склад корму. Значення поживних речовин у живленні тварин. Комплексна система оцінки поживності та якості кормових засобів.

Тема 2. Обмін речовин та енергії в організмі тварин. Перетравність та всмоктування (адсорбція) поживних речовин. Протеїни та їх обмін. Амінокислоти. Перетравність та адсорбція протеїнів у тварин з однокамерним шлунком і в молодняку ссавців. Перетравлення протеїнів у жуйних тварин. Баланс азоту, вуглецю та обмін органічних речовин. Вуглеводи та вуглеводний обмін. Жири (ліпіди) та жировий обмін. Обмін енергії в організмі тварин. Енергетична поживність кормових засобів. Розвиток і вдосконалення систем оцінки енергетичної поживності кормових засобів. Характеристика сучасних методів оцінки енергетичної поживності кормових засобів. Обмінна енергія та кормова одиниця. Чиста енергія лактації (ЧЕЛ).

Тема 3. Мінеральні елементи та вітаміни у структурі кормових засобів і обміні речовин в організмі тварин. Макроелементи. Мікроелементи. Жиророзчинні вітаміни. Водорозчинні вітаміни.

Змістовний модуль 2. Кормові засоби та корми.

Тема 4. Об'ємисті корми. Поняття корми та кормові засоби. Класифікація кормів. Зелені корми. Силос і сінаж. Біологічна сутність процесу силосування. Технологія заготівлі силосу. Сучасні вимоги до технології заготівлі сінажу. Коренебульбоплоди і баштанні корми. Сіно. Солома та інші грубі корми (відходи рослинництва).

Тема 5. Концентровані корми. Зерно злакових культур і продукти його переробки. Зерно бобових культур і продукти його переробки. Концентровані корми, одержані від переробки рослинницької сировини.

Тема 6. Кормові засоби тваринного походження. Корми мікробного і хімічного синтезу. Мінеральні, вітамінні та інші добавки. Продукти переробки молока. Продукти, отримані при переробці тіла забійних тварин. Риба та кормові засоби від її переробки. Сухі комбіновані корми на основі кормових засобів тваринного походження. Корми мікробного і хімічного синтезу.

Комбіновані корми та раціони. Мінеральні, вітамінні та інші добавки. Антипоживні речовини та небажані домішки в основних кормах.

Змістовий модуль 3. Нормована годівля с.-г. тварин. Годівля молочних та м'ясних корів і бугаїв-плідників.

Тема 7. Нормована годівля с.-г. тварин. Основні мета і завдання нормування годівлі тварин. Умовність поняття норма і залежність варіантів норм від різних факторів. Значення різних показників норм для складання раціонів і для організації збалансованого живлення тварин.

Тема 8. Годівля корів і бугаїв – плідників. Основні показники норм годівлі та раціони для корів. Значення різних показників норм для складання раціонів і для організації збалансованого живлення тварин. Особливості травлення кормів у жуйних тварин. Норми годівлі та раціони для тільних дійних та сухостійних корів. Основні кормові засоби для годівлі корів безпосередньо під час отелення. Годівля корів під час поступового збільшення даванок кормових засобів після отелення. Перехід до періоду роздоювання корови. Особливості годівлі корів у період роздою. Закінчення періоду роздою корів. Годівля корови під час достатньо сталого поступового зниження добового удою. Підготовка корови до сухостійного періоду. Годівля корів у заключну стадію лактації. Годівля під час запуску (припинення доїння) корови. Годівля тільних сухостійних корів. Специфіка нормування тільних сухостійних корів. Особливості годівлі сухостійних корів. Технологія вирощування і годівлі племінних бугайців. Годівля бугаїв-плідників.

Модуль 2. Годівля молодняка великої рогатої худоби і овець

Змістовий модуль 4. Годівля молодняка великої рогатої худоби

Тема 9. Годівля ремонтного молодняка великої рогатої худоби. Годівля телят до 6-ти місячного віку. Схеми годівлі телят у молочний і перехідний періоди. Годівля ремонтних телиць старше 6-ти місяців.

Тема 10. Годівля великої рогатої худоби при вирощуванні на м'ясо. Вирощування та відгодівля молодняка і дорослої великої рогатої худоби. Основна мета і завдання вирощування молодняка великої рогатої худоби для отримання яловичини. Заключна стадія відгодівлі молодняка і дорослої худоби для отримання м'яса. Годівля великої рогатої худоби м'ясних порід. Технологічні особливості ведення м'ясного скотарства. Основні положення про годівлю різних технологічних груп м'ясної рогатої худоби. Річна потреба в кормах для молочних та комбінованих порід корів. Потреба в кормах для вирощування і відгодівлі молодняка.

Змістовий модуль 5. Годівля овець.

Тема 11. Годівля овець. Біологічні особливості овець і кіз. Біологічні особливості використання кормів вівцями. Пасовищне утримання овець. Нормування живлення овець. Особливості кормової бази вівчарства. Годівля баранів. Годівля вівцематок у період парування. Годівля кітних вівцематок. Годівля лактуючих вівцематок та ягнят після народження і відбивки.

Модуль 3. Годівля свиней та коней

Змістовий модуль 6. Годівля свиней.

Тема 12. Біологічні особливості обміну речовин і свиней. Годівля кнурів-плідників і свиноматок. Призначення свиней і біологічні особливості їх живлення. Норми і раціони годівлі кнурів-плідників. Норми і раціони годівлі холостих, поросних та лактуючих свиноматок.

Тема 13. Годівля молодняку свиней в період вирощування і відгодівлі. Годівля ремонтного молодняку свиней. Годівля поросят-сисунів після народження. Привчання поросят до підгодівлі. Проведення відлучення поросят від свиноматок. Основні принципи технології відлучення поросят. Годівля поросят після відлучення і основні види відгодівлі молодняку свиней. Особливості утримання та годівлі ремонтного молодняку свиней.

Змістовний модуль 7. Годівля коней

Тема 14. Годівля коней. Біологічні особливості травного апарату коней. Потреба в факторах живлення і основні корми для різних груп коней. Годівля робочих коней. Годівля племінних жеребців. Годівля жеребних і лактуючих кобил. Годівля молодняку коней.

Модуль 4. Годівля кролів, птиці та м'ясоїдних тварин.

Змістовий модуль 8. Годівля кролів.

Тема 15. Біологічні особливості травної системи і живлення кролів. Норми годівлі дорослих кролів та молодняку. Особливості травлення кролів та їх біологічні особливості. Нормування годівлі дорослих кролів. Нормативи годівлі молодняку кролів. Основні корми для кролів. Технологія годівлі кролів.

Змістовий модуль 9. Годівля птиці.

Тема 16. Годівля курей-несучок. Годівля індиків. Особливості годівлі курчат-бройлерів. Годівля качок. Годівля гусей. Будова травного апарату птиць. Особливості перетравлення різних поживних речовин. Специфіка побудови норм годівлі птиць. Нормування годівлі курей-несучок різних напрямів використання. Основні кормові засоби та комбікорми для курей. Склад і поживність повнораціонних комбікормів для молодняку та дорослих курей і індиків. Кормові засоби для курей і вимоги до їх якості. Повнораціонні комбікорми для курей-несучок. Повнораціонні комбікорми та технологія їх згодовування птиці. Технологія годівлі ремонтного молодняку і дорослої птиці. Визначення поняття „курчата - бройлери”. Особливості та технологія відгодівлі „курчат - бройлерів”. Особливості продуктивності та годівлі качок. Технологія годівлі качок. Особливості будови травного апарату і живлення гусей. Потреба гусей різних груп у поживних речовинах. Технологія годівлі гусей.

Змістовий модуль 10. Годівля м'ясоїдних тварин.

Тема 17. Годівля м'ясоїдних тварин. Особливості нормування і практичної годівлі норок. Перелік основних м'ясоїдних тварин. Мета розведення м'ясоїдних тварин людиною. 3. Біологічні особливості функції травної системи та обміну речовин в організмі м'ясоїдних тварин. Нормування

годівлі м'ясоїдних тварин. Сезонність розмноження норок - основа технології їх годівлі. Годівля репродуктивного поголів'я норок. Технологія годівлі молодняка норок.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд	с.р.		л	п	Лаб.	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Осіній семестр												
Модуль 1. Хімічний склад та поживність кормів. Обмін речовин та енергії в організмі тварин. Корми. Нормована годівля молочних та м'ясних корів і бугаїв-плідників.												
Змістовий модуль 1. Вступ до курсу «Годівля сільськогосподарських тварин і технологія кормів». Хімічний склад кормів. Обмін речовин та енергії в організмі тварин.												
Тема 1. Вступ. Оцінка поживності кормових засобів за хімічним складом.	11	2		2	-	7						
Тема 2. Обмін речовин та енергії в організмі тварин	12	2		2	-	8						
Тема 3. Мінеральні елементи та вітаміни у структурі кормових засобів і обміні речовин в організмі тварин.	8	-		-	-	8						
Разом за змістовим модулем 1	31	4		4		23						
Змістовий модуль 2. Кормові засоби та корми.												
Тема 4. Об'ємисті корми.	14	2		-	-	12						
Тема 5. Концентровані корми.	8	2		-	-	6						
Тема 6. Кормові засоби тваринного походження. Корми мікробного і хімічного синтезу. Мінеральні, вітамінні та інші добавки.	10	-		-	-	10						
Разом за змістовим модулем 2	32	4		-	-	28						
Модуль 2. Нормована годівля жуйних.												
Змістовий модуль 3. Нормована годівля с.-г. тварин. Особливості годівлі жуйних на прикладі ВРХ												
Тема 7. Нормована годівля с.-г. тварин. Балансування різних показників поживності раціонів.	13	2		6	-	5						
Тема 8. Особливості годівлі жуйних на прикладі ВРХ.	16	2		8	-	6						
Разом за змістовим модулем 3	29	4		14	-	11						

Змістовий модуль 4. Годівля молодняка великої рогатої худоби м'ясного напрямку продуктивності та бугаїв плідників											
Тема 9 Годівля бугаїв та ремонтних бугайців великої рогатої худоби.	14	2	4	-	8						
Тема 10. Годівля великої рогатої худоби при вирощуванні на м'ясо	14	2	8	-	4						
Разом за змістовим модулем 4	28	4	8	-	12						
Усього годин	120	16	30		74						
<i>Весняний семестр</i>											
Модуль 3. Годівля худоби молочного напрямку продуктивності та овець											
Змістовий модуль 5. Годівля корів та молодняка великої рогатої худоби молочного напрямку продуктивності та овець											
Тема 11. Нормована годівля молочної худоби. Балансування різних показників поживності раціонів для корів.	16	6	2		8						
Тема 12. Особливості годівлі ремонтного молодняка і телят молочної худоби	15	4	6		5						
Разом за змістовим модулем 5	31	10	8		13						
Змістовий модуль 6. Годівля овець											
Тема 13. Особливості годівлі та нормування раціонів для овець	8	4	2		2						
Разом за змістовим модулем 6	8	4	2		2						
Модуль 4. Годівля свиней, коней та інших видів с/г тварин											
Змістовий модуль 7. Годівля свиней.											
Тема 14. Біологічні особливості обміну речовин і свиней. Годівля свиноматок і кнурів плідників.	13	2	4	-	7						
Тема 15. Годівля молодняка свиней.	14	4	4	-	8						
Разом за змістовим модулем 7	27	6	8		15						
Змістовий модуль 8. Годівля коней											
Тема 16. Годівля коней.	12	2	2		8						
Разом за змістовим модулем 8	12	2	2		8						
Змістовий модуль 9. Годівля птиці.											

Тема 17. Годівля курей-несучок. Годівля індиків. Особливості годівлі курчат-бройлерів. Годівля качок. Годівля гусей.	20	6	6	8						
Разом за змістовим модулем 9	20	6	6	8						
Змістовий модуль 10. Годівля кролів.										
Тема 18. Біологічні особливості травної системи і живлення кролів. Норми годівлі дорослих кролів та молодняка.	12	2	2	8						
Разом за змістовим модулем 9	12	2	2	8						
Змістовий модуль 11. Годівля м'ясоїдних тварин.										
Тема 19. Годівля м'ясоїдних тварин і норок	10	-	4	6						
Разом за змістовим модулем 11	10	-	4	6						
Усього годин	120	30	60	60						
<i>ІНДЗ</i>										
Усього годин	240	46	60	134						

5. Теми та план лекційних занять (денна форма)

№	Назва теми та її план	Кількість годин
Осінній семестр		
1	Тема 1. Вступ до курсу. Комплексна система оцінки поживності та якості кормових засобів План лекції: Вступ до курсу. Основні показники, які характеризують енергетичні, органічні, мінеральні і вітамінні речовини кормових засобів. Органолептичні показники, які дозволяють дати якісну характеристику кормового засобу.	2
2	Тема 2. Характеристика сучасних методів оцінки енергетичної поживності кормових засобів. План лекції: Обмінна енергія та кормова одиниця Чиста енергії лактації (ЧЕЛ)	2
3	Тема 3. Сучасні вимоги до технології заготівлі силосу і сінажу. План лекції: Біологічна сутність процесу силосування. Технологія заготівлі силосу. Сучасні вимоги до технології заготівлі сінажу.	2
4	Тема 4. Концентровані корми. План лекції: Зерно злакових культур і продукти його переробки	2

	Зерно бобових культур і продукти його переробки Концентровані корми, одержані від переробки рослинницької сировини	
5	Тема 5. Нормована годівля сільськогосподарських тварин. Основні показники норм годівлі та раціони для жуйних тварин. План лекції: Основні мета і завдання нормування годівлі тварин. Умовність поняття норма і залежність варіантів норм від різних факторів. Значення різних показників норм для складання раціонів і для організації збалансованого живлення тварин. Особливості травлення кормів у жуйних тварин.	2
6	Тема 6. Вирощування та відгодівля молодняка і дорослої великої рогатої худоби. Основна мета і завдання вирощування молодняка великої рогатої худоби для отримання яловичини. Заключна стадія відгодівлі молодняка і дорослої худоби для отримання м'яса.	2
7	Тема 7. Годівля великої рогатої худоби м'ясних порід. Технологічні особливості ведення м'ясного скотарства. Основні положення про годівлю різних технологічних груп м'ясної рогатої худоби.	2
8	Тема 8. Вирощування племінних бугайців і годівля бугаїв-плідників. План лекції: Специфіка нормування раціонів. Особливості годівлі племінних та ремонтних бугайців. Технологія вирощування і годівлі племінних бугайців. Годівля бугаїв-плідників	
	Разом за семестр	16
Весняний семестр		
№		
9	Тема 9. Основні показники норм годівлі та раціони для дійного стада молочних і молочно-м'ясних порід. Кормові засоби, раціони та комбікорми для новотільних дійних корів. Особливості годівлі корів у період роздою. План лекції: Основні кормові засоби для годівлі корів безпосередньо під час отелення. Годівля корів під час поступового збільшення даванок кормових засобів після отелення. Перехід до періоду роздоювання корови. Особливості годівлі корів у період роздою. Закінчення періоду роздою корів.	2
10	Тема 10. Основні показники норм годівлі та раціони для дійного стада молочних і молочно-м'ясних порід. Годівля дійних корів у період відносно сталої лактації та у фазу затухання лактації. План лекції: Годівля корови під час достатньо сталою поступового зниження добового удою. Підготовка корови до сухостійного періоду. Годівля корів у заключну стадію лактації. Годівля під час запуску (припинення доїння) корови.	2
11	Тема 11. Основні показники норм годівлі та раціони для дійного стада молочних і молочно-м'ясних порід. Годівля корів у період сухостою План лекції: Специфіка нормування тільних сухостійних корів. Особливості годівлі сухостійних корів.	2
12	Тема 12. Основні показники норм годівлі та раціони для молодняка молочних і молочно-м'ясних порід. Годівля телят до 6-ти місячного віку. Годівля телят до 6-ти місячного віку. Нові схеми годівлі телят у молочний і	2

	перехідний періоди.	
13	Тема 13. Основні показники норм годівлі та раціони для молодняку молочних і молочно-м'ясних порід. Годівля ремонтних телиць старше 6-ти місяців. Особливості нормування годівлі ремонтних телиць. Особливості годівлі ремонтних телиць.	2
14	Тема 14. Біологічні особливості використання кормів вівцями. Пасовищне утримання овець. Особливості кормової бази вівчарства. Годівля баранів. План лекції Біологічні особливості овець і кіз. Нормування живлення овець. Особливості кормової бази вівчарства. Годівля баранів.	2
15	Тема 15. Годівля вівцематок. План лекції: Годівля вівцематок у період парування Годівля кітних вівцематок Проведення окоту вівцематок і годівля новонароджених ягнят. Організація підгодівлі підсосних ягнят. Відбивка ягнят і організація їх годівлі	2
16	Тема 16. Біологічні особливості обміну речовин і живлення різних технологічних груп свиней. Статеві-вікові групи свиней, їх біологічні особливості їх живлення. Нормування в раціонах кормових засобів.	2
17	Тема 17. Годівля кнурів-плідників і свиноматок. Норми і раціони годівлі кнурів-плідників. Норми і раціони годівлі холостих, поросних та лактуючих свиноматок.	2
18	Тема 18. Годівля молодняку свиней в період вирощування і відгодівлі. Годівля ремонтного молодняку свиней. Годівля поросят-сисунів після народження. Привчання поросят до підгодівлі. Проведення відлучення поросят від свиноматок. Основні принципи технології відлучення поросят. Годівля поросят після відлучення і основні види відгодівлі молодняку свиней. Особливості утримання та годівлі ремонтного молодняку свиней.	2
19	Тема 19. Біологічні особливості травної системи коней та норми їх годівлі. Біологічні особливості травного апарату коней. Потреба в факторах живлення і основні корми для різних груп коней.	2
20	Тема 20. Біологічні особливості травної системи і живлення кролів. Норми годівлі дорослих кролів та молодняку. Особливості травлення кролів та їх біологічні особливості. Нормування годівлі дорослих кролів. Нормативи годівлі молодняку кролів. Основні корми для кролів. Технологія годівлі кролів.	2
21	Тема 21. Біологічні особливості травного апарату птиці. Годівля курей-несучок. Будова травного апарату птиць. Особливості неретравлення різних поживних речовин. Специфіка побудови норм годівлі птиць. Нормування годівлі курей-несучок різних напрямів використання.	2
22	Тема 22. Основні кормові засоби та комбікорми для курей. Склад і поживність повнораціонних комбікормів для молодняку та дорослих курей і індиків. Кормові засоби для курей і вимоги до їх якості. Повнораціонні комбікорми для курей-несучок. Повнораціонні комбікорми та технологія їх згодовування птиці. Технологія годівлі ремонтного молодняку і дорослої птиці.	2
23	Тема 23. Особливості годівлі курчат-бройлерів. Годівля качок. Годівля гусей. Визначення поняття „курчата-бройлери”. Особливості та технологія	2

	відгодівлі „курчат-бройлерів”. Особливості продуктивності та годівлі качок. Технологія годівлі качок. Особливості будови травного апарату і живлення гусей. Потреба гусей різних груп у поживних речовинах. Технологія годівлі гусей.	
	Разом за семестр	30
	Всього з дисципліни	46

6. Темы лабораторних занять (денна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Осінній семестр		
1	Тема 1. Ознайомлення з основними поняттями системи комплексної оцінки поживності кормових засобів. Класифікації кормів.	2
2	Тема 2. Визначення норм годівлі та внесення в них поправок .	2
3	Тема 3. Ч. 1 Балансування різних показників поживності раціонів для для худоби за допомогою калькуляторів	2
4	Тема 3. Ч 2 Балансування різних показників поживності раціонів для для худоби за допомогою калькуляторів	2
5	Тема 4. Видача індивідуальних завдань до виконання курсового проекту	2
6	Тема 5. Вивчення електронної програми для розрахунків раціонів для с. г тварин на прикладі ВРХ	2
7	Тема 5. Ч. 1. Розрахунок раціону за індивідуальним завданням тварин на літній (пасовищний) і стійловий періоди на ПЕОМ	2
8	Тема 5. Ч. 2. Розрахунок раціону за індивідуальним завданням тварин на літній (пасовищний) і стійловий періоди на ПЕОМ	2
9	Тема 6. Розрахунок раціону за індивідуальним завданням для ВРХ в непродуктивний період (наприклад сухостій) на стійловий і літній (пасовищний) періоди на ПЕОМ	2
10	Тема 7. Виконання індивідуального завдання по складанню раціону для бугаїв-плідників	2
11	Тема 8. Виконання індивідуального завдання по складанню раціону для ремонтних бугайців.	2
12	Тема 9. Годівля худоби м'ясних порід. Ч.1 Виконання індивідуального завдання по складанню раціону для тільних сухостійних та лактуючих корів м'ясних порід	2
13	Тема. 9. Годівля худоби м'ясних порід. Ч.2 Виконання індивідуального завдання по складанню раціону для молодняку м'ясних порід після відлучення.	2
14	Тема. 9. Годівля худоби м'ясних порід. Ч.3 Виконання індивідуального завдання по складанню раціону для молодняку м'ясних порід в період інтенсивної відгодівлі.	2
15	Тема. 10. Розрахунок річної потреби в кормах для стада.	2
	Разом	30

Весняний семестр		
1	Тема 11. Аналіз схем годівлі дійного раціону ВРХ.	2
2	Тема 11. Аналіз схем годівлі ремонтних телиць від народження до 6-ти місячного віку	2
3	Тема 11. Розрахунок раціону за індивідуальним завданням для телиць старше 6 місяців на літній (пасовищний) і стійловий періоди на ПЕОМ	2
4	Тема 12. Вивчення особливостей норм годівлі та складання раціону для овець	2
5	Тема 13. Вивчення особливостей травлення і норм годівлі свиней	2
6	Тема 13. Проектування раціонів для різних виробничих груп свиней за допомогою комп'ютерної програми	2
7	Тема 14. Ч.1 Розрахунок річної потреби в кормах для стада свиней на певну кількість основних свиноматок за індивідуальними завданнями	2
8	Тема 14. Ч.2 Розрахунок річної потреби в кормах для стада свиней на певну кількість основних свиноматок за індивідуальними завданнями	2
9	Тема 15. Ч. 1 Вивчення особливостей травлення та норм годівлі птиці	2
10	Тема 15. Ч.2 Вивчення особливостей травлення та норм годівлі птиць	2
11	Тема 16. Розрахунок повнораціонних комбікормів для різних видів та груп птиці на ПЕОМ	2
12	Тема 17. Вивчення особливостей годівлі коней. Розрахунок раціонів для різних технологічних груп коней	2
13	Тема 18. Вивчення особливостей травлення та норм годівлі кролів Розрахунок раціонів для різних технологічних груп кролів	2
14	Тема 19. Особливості травлення кормових засобів у м'ясоїдних тварин. Сучасні сухі кормові засоби для годівлі собак і котів	2
15	Тема 20. Вивчення особливостей норм і раціонів годівлі норок	2
	Разом за семестр	30
	Всього з дисципліни	60

7. Самостійна робота(денна форма)

№ з/п	Назва теми та перелік питань	Кількість годин
1	Вступ до курсу „Годівля сільськогосподарських тварин». 1.Зміст та завдання предмету «Годівля сільськогосподарських тварин». 2. Історія розвитку науки.	3
2	Оцінка поживності кормових засобів за хімічним складом. 1.Хімічний склад корму. 2. Значення поживних речовин у живленні тварин.	4
3	Обмін речовин та енергії в організмі тварин. 1.Перетравність та всмоктування (адсорбція) поживних речовин. 2.Протеїни та їх обмін. 3.Амінокислоти. 4. Перетравність та адсорбція протеїнів у тварин з однокамерним шлунком і в молодняку ссавців. 5.Перетравлення протеїнів у жуйних тварин. 7. Баланс азоту, вуглецю та обмін органічних речовин.	2
4	Вуглеводи та вуглеводний обмін. Жири (ліпіди) та жировий обмін.	2
5	Обмін енергії в організмі тварин. 1.Енергетична поживність кормових засобів. 2. Розвиток і вдосконалення систем оцінки енергетичної поживності кормових засобів.	2
6	Характеристика сучасних методів оцінки енергетичної поживності кормових засобів 1.Обмінна енергія та кормова одиниця. 2.Чиста енергії лактації (ЧЕЛ)	2
7	Мінеральні елементи у структурі кормових засобів і обміні речовин в організмі тварин. 1. Макроелементи. 2. Мікроелементи.	4
8	Вітаміни та їх роль в обміні речовин у тварин. 1.Жиророзчинні вітаміни. 2. Водорозчинні вітаміни.	4
9	Кормові засоби та корми. 1.Поняття корми та кормові засоби. 2. Класифікація кормів.	4
10	Силос і сінаж. .1. Біологічна сутність процесу силосування. 2. Технологія заготівлі силосу. 3. Сучасні вимоги до технології заготівлі сінажу.	4
11	Грубі корми. Солома та інші грубі корми (відходи рослинництва).	4
12	Концентровані корми. 1.Зерно злакових культур і продукти його переробки. 2.Зерно бобових культур і продукти його переробки 3. Концентровані корми, одержані від переробки рослинницької сировини	4
13	Кормові засоби тваринного походження. 1. Продукти переробки молока. 2. Продукти, отримані при переробці тіла забійних тварин. 3. Риба та кормові засоби від її переробки. 4.Сухі комбіновані корми на основі кормових засобів тваринного походження.	2

14	Корми мікробного і хімічного синтезу. 1.Допоміжні джерела одержання сучасних кормових засобів. 2.Білкові корми і добавки мікробіологічного синтезу. 3.Комплексні добавки і препарати амінокислот. 4. Вітамінні і ферментні препарати.	2
15	Комбіновані корми та раціони. 1.Комбіновані кормові засоби. 2.Раціони для тварин різних видів та технологічних груп. 3.Значення показників обмеження введення окремих компонентів, ступінь їх подрібнення та допустимі межі отруйних і небажаних домішок в комбінованих сумішках тощо.	2
16	Мінеральні, вітамінні та інші добавки. 1.Макроелементи та їх добавки. 1.Мікроелементи та їх добавки. 2 Вітаміни та їх добавки.3. Біологічно активні речовини кормових засобів.	2
17	Антипоживні речовини та небажані домішки в основних кормах. 1.Небажані домішки у складі зеленої маси рослин.2. Органолептична оцінка якості силосу. 3.Отруйні та шкідливі речовини (сполуки) у складі коренебульбоплодів. 4.Антипоживні речовини та токсини зернових кормів та комбікормів.	2
18	Кормові засоби, раціони та комбікорми для новотільних дійних корів. Особливості годівлі корів у період роздою 1.Основні кормові засоби для годівлі корів безпосередньо під час отелення. 2.Годівля корів під час поступового збільшення даванок кормових засобів після отелення. 3.Перехід до періоду роздоювання корови. 4.. Особливості годівлі корів у період роздою. 5.Закінчення періоду роздою корів.	2
19	Годівля дійних корів у період відносно сталої лактації та у фазу затухання лактації. 1. Годівля корови під час достатньо сталого поступового зниження добового удою. 2. Підготовка корови до сухостійного періоду. Годівля корів у заключну стадію лактації.3. Годівля під час запуску (припинення доїння) корови.	2
20	Годівля тільних сухостійних корів 1.Специфіка нормування тільних сухостійних корів. 2. Особливості годівлі сухостійних корів.	2
21	Вирощування племінних бугайців і годівля бугаїв-плідників. 1.Технологія вирощування і годівлі племінних бугайців. 2.Годівля бугаїв-плідників.	2
22	Годівля ремонтних телиць старше 6-ти місяців. 1.Особливості нормування годівлі ремонтних телиць. 2.Особливості годівлі ремонтних телиць.	2
23	Вирощування та відгодівля молодняку і дорослої великої рогатої худоби. 1.Основна мета і завдання вирощування молодняку великої рогатої худоби для отримання яловичини. 2.Заклучна стадія відгодівлі молодняку і дорослої худоби для отримання м'яса.	4

	Потреба дорослої птиці в обмінній енергії та поживних речовинах, г на 1 голову за добу. 3. Потреба молодняку птиці в обмінній енергії та поживних речовинах, на 1 голову за добу	
39	Годівля м'ясоїдних тварин. 1. Перелік основних м'ясоїдних тварин . 3. Мета розведення м'ясоїдних тварин людиною. 4. Біологічні особливості функції травної системи та обміну речовин в організмі м'ясоїдних тварин. 5. Нормування годівлі м'ясоїдних тварин.	8
40	Особливості нормування і практичної годівлі порок. 1. Сезонність розмноження порок - основа технології їх годівлі. 2.Годівля репродуктивного поголів'я порок. 3. Технологія годівлі молодняку порок.	8
		134

8. Індивідуальні завдання

1.Складання раціонів для різних видів сільськогосподарських тварин за індивідуальними завданнями.:

9. Методи навчання

1. Методи навчання за джерелом знань:

1.1. **Словесні:** розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж, робота з книгою (виписування, складання плану, рецензування, конспектування, опорних конспектів тощо).

1.2. **Наочні:** демонстрація, ілюстрація, спостереження.

1.3. **Практичні:** лабораторний метод, практична робота, вирава, виробничо-практичні методи.

2. Методи навчання за характером логіки пізнання.

2.1. Аналітичний

2.2. Індуктивний метод

2.3. Дедуктивний метод

3. Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів.

3.1. **Проблемний** (проблемно-інформаційний)

3.2. **Частково-пошуковий** (евристичний)

3.3. **Дослідницький**

3.4. **Репродуктивний** (суть: можливість застосування вивченого на практиці).

3.5. **Пояснювально-демонстративний**

4. Активні методи навчання використання технічних засобів навчання, екскурсії, заняття на виробництві, групові дослідження, самооцінка знань, імітаційні методи навчання (побудовані на імітації майбутньої професійної діяльності), використання навчальних та контролюючих тестів, використання опорних конспектів лекцій та інші)

5. Інтерактивні технології навчання використання мультимедійних технологій, інтерактивної дошки та електронних таблиць, case-study (метод аналізу конкретних ситуацій), діалогове навчання, співробітництво студентів (кооперація) та інші).

10. Методи контролю

Методи контролю

1. Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС

2. Проведення проміжного контролю протягом семестру (проміжна атестація)
3. Полікритеріальна оцінка поточної роботи студентів: (вибрати потрібне)
 - рівень знань, продемонстрований на практичних, лабораторних та семінарських заняттях;
 - активність під час обговорення питань, що винесені на заняття;
 - результати виконання та захисту лабораторних робіт;
 - експрес-контроль під час аудиторних занять;
 - самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань;
 - написання рефератів, звітів;
 - результати тестування;
 - письмові завдання при проведенні контрольних робіт;

11. Розподіл балів, які отримують студенти у осінньому семестрі (денна форма)

Поточне тестування та самостійна робота					СРС	Разом за модулі та СРС	Атестація	Сума
Модуль 1 –30 балів			Модуль 2 - 40 балів					
ЗМ1	ЗМ2	ЗМ3	ЗМ4	ЗМ5				
T1-3	T4-6	T7 -8	T9-10	T11	15	85 (70+15)	15	100
10	10	10	20	20				

Розподіл балів, які отримують студенти у весняному семестрі(денна форма)

Поточне тестування та самостійна робота					СРС	Разом за модулі та СРС	Атестація	Підсумковий тест-екзамен	Сума
Модуль 3 – 20 балів		Модуль 4 - 20 балів							
ЗМ6	ЗМ7	ЗМ8	ЗМ9	ЗМ10					
T12-13	T14	T8	T9	T10	15	55 (40+15)	15	30	100
10	10	7	7	6					

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

1. Годівля сільськогосподарських тварин. Методичні вказівки щодо проведення лабораторно-практичних занять та самостійної роботи. Суми, 2013 р., 40 с.

13. Рекомендована література

№	Вид	Назва
1	осн овн а	Проваторов Г.В., Проваторова В.О. Годівля сільськогосподарських тварин: Підручник. Суми: ВТД „Університетська книга”, 2004. – С. 110 – 202.
2		Проваторов Г.В., Ладика В.І. та ін. Норми, раціони і поживність кормів для різних видів сільськогосподарських тварин: Довідник. – Суми: ВТД „Університетська книга”, 2007. - 494
3		Дурст Л., Виттман М. Кормление сельскохозяйственных животных. – Пер. с немецкого. – Под редакцией и с предисловием Ибатуллина И.И., Проваторова Г.В. – Винница, Нова книга, 2003. – С. 63 – 97, 277 – 309.
4		Практикум з годівлі сільськогосподарських тварин / І.І. Ібатуллін, В.Д. Столюк, В.К. Кононенко та ін. – К.: Аграрна освіта, 2009. – 328 с.
5		Годівля сільськогосподарських тварин / І.І.Ібатуллін, Д.О. Мельничук, Г.Ю. Богданов та ін. – Вінниця: Нова Книга, 2007. – 616 с.
6		Деталізовані норми годівлі сільськогосподарських тварин: Довідник /М.Т. Ноздрін, М.М. Карпусь, В.Ф. Каравашенко та ін.; За ред. М.Т. Ноздріна. - К.: Урожай, 1991. - 344 с.
6	Дод атк	Мінеральне живлення тварин / Г.Т. Кліценко, М.Ф. Кулик, М.В. Косенко та ін. – К.: Світ, 2001. – 575 с.

7	ова	Науково-практичні рекомендації з годівлі перепелів / І.І. Ібатуллін, В.В. Отченашко, Н.М. Слободянюк та ін. – К., 2006. – 44 с.
8		Науково-практичні рекомендації з жирового живлення каченят-бройлерів та перепелів яєчного і м'ясного напрямів продуктивності / І.І. Ібатуллін, М.Ю. Сичов, Н.М. Слободянюк та ін. – К., 2010. – 50 с.
9		Нормы и рационы кормления сельскохозяйственных животных: Справочное пособие/ Под ред. А.П. Калашникова, В.И. Фисинина, В.В. Щеглова, Н.И. Клейменова. – М., 2003. – 456 с.
10		Подобед Л.И. Основы эффективного кормления дойных коров. – Одесса, 2000. – 205 с.
11		Подобед Л.И. Протеиновое и аминокислотное питание сельскохозяйственной птицы: структура, источники, оптимизация. – Днепропетровск, ООО «ПКФ «АРТ-ПРЕСС», – 2010. – 239с.
12		Рекомендації з нормування годівлі сільськогосподарської птиці / Н. І. Братишко, А. І. Горобець, О. В. Притуленко та ін. – Бірки: Інститут птахівництва УААН, 2005. – 101 с.
13		Свеженцов А.А., Горлач С.А., Мартиняк С.В. Комбикорма, премиксы, БВМД для животных и птицы. – Днепропетровск: АРТ – ПРЕСС, 2008. – 412 с.
14		Теорія і практика нормованої годівлі великої рогатої худоби. / За ред. В.М. Кандиби, І.І. Ібатулліна, В.І. Костенка. – Житомир: ПП «Рута», 2012. – 860 с.
15	Хохрин С.Н.. Кормление свиней, птицы, кроликов и пушных зверей. Справочное пособие. – СПб.: ПРОФИ-ИНФОРМ, 2004. – 544 с.	

14. Інформаційні ресурси

1. <http://www.abelavida.com/shop/agromach>
2. <http://www.agro-id.gov.ua>
3. <http://www.lol.org.ua>
4. <http://www.minagro.gov.ua>
5. <http://www.ukragroportal.com>
6. <http://www.zooinformatika.narod.ru/ssyl.html>